

รายงาน การเปิดโอกาสให้เกิดการมี ส่วนร่วมบุคคลภายนอก

ปีงบประมาณ
2569

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์

มหาวิทยาลัยพะเยา

คำนำ

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป็นการดำเนินการหรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจ ของหน่วยงาน เช่น การร่วมกิจกรรม การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการร่วมติดตามประเมินผล เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีความสอดคล้อง เชื่อมโยงตามนโยบายของมหาวิทยาลัยพะเยา และเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้สามารถดำเนินงานเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานและการพัฒนาองค์กรของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้เกี่ยวข้อง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันต่อไป คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา มีนาคม 2569

ส่วนที่ 1

กระบวนการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม การพิจารณา ตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วม รับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ กระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจ และอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบ ในเรื่องต่างๆที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม การมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับ ต่างๆ ทางการ จัดการบริหารและทางการเมือง เพื่อกำหนดความต้องการในชุมชนของตน

การมีส่วนร่วมของประชาชน Public Participation

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และ ความชำนาญร่วมกับ วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง จึงหมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชน พัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มี อยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับ โครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์โดยเน้นการมีส่วนร่วมของ ประชาชน (Public Participation) เป็นแนวคิดใหม่ที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของระบอบประชาธิปไตย เป็นกระแสของความคิดที่ทำให้ผู้คน ในสังคมตระหนักดีว่า การดำเนินกิจการใดๆ ก็ตาม ผู้ที่ได้รับ ผลกระทบและมีส่วนได้เสียควรเป็นผู้มีโอกาส ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะความคิด การ ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในยุคปัจจุบัน จึงต้องประยุกต์ แนวคิดให้ตอบรับกับแนวคิดประชาธิปไตย โดย ต้องสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน อันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน และเป็น ส่วนสำคัญของแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนกลุ่มที่มีส่วนได้เสีย และได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นการพัฒนาจึงเริ่มจากความต้องการของชุมชนแทนความ ต้องการของหน่วยงานภาครัฐ

คำจำกัดความ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอก จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรของหน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาของหน่วยงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานและทางอ้อมรวมวางแผนทาง นโยบาย

จากแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ทรรศนะไว้ในเบื้องต้นที่กล่าวมา มีความหลากหลายในประเด็นมากพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม หากนำมาประมวลให้เป็นลักษณะที่เป็นระบบจะเห็นว่ามีความเป็นระบบในเรื่องของประเด็นสำคัญ โดยเขาได้มีการนำเอากระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการทั้งหลายมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และได้จำแนก รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจ นั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลนั้น สิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

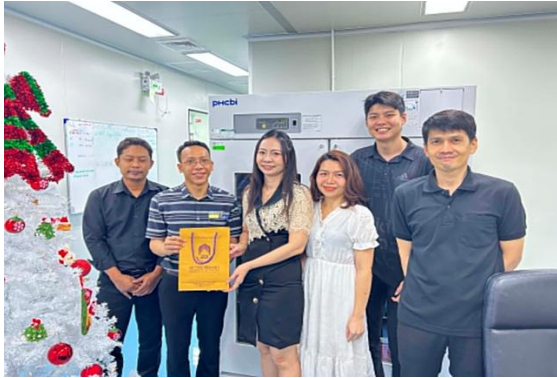
ส่วนที่ 2

กิจกรรม/โครงการ การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมบุคคลภายนอกในการดำเนินงาน

ตามภารกิจ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ม.พะเยา ได้ดำเนินการจัดโครงการ
สหกิจศึกษาหลักสูตรจุลชีววิทยา

รายละเอียดโครงการ

ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 ที่ผ่านมา คณะอาจารย์ประจำหลักสูตรจุลชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการระหว่างการเรียนรู้ในสถานศึกษาและการส่งเสริมนิสิตให้ไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง (Work-based Learning) เป็นสำคัญ ซึ่งนิสิตสามารถปฏิบัติงานและบรรลุผลสำเร็จภายในระยะเวลา 4 เดือน การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้นิสิตได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของนิสิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สหกิจศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างสถานประกอบการและมหาวิทยาลัย โดยนิสิตจะได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านความคิด การสังเกต การตัดสินใจ การวิเคราะห์ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการจัดทำและนำเสนอรายงานทางวิชาการที่สะท้อนถึงประสบการณ์การทำงานจริง อันเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ นิสิตยังมีโอกาสค้นพบความสนใจและความถนัดของตนเองในสายอาชีพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดียิ่งยวดระหว่างคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสถานประกอบการ ภายใต้การดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาของหลักสูตรจุลชีววิทยา พร้อมทั้งมีการรับฟังข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

ประเด็นการมีส่วนร่วมในโครงการ

- 1) การร่วมวางแผนการจัดการเรียนรู้ การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของนิสิตในสถานประกอบการ การร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตตามมาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนการสะท้อนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร
- 2) มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และประสบการณ์จากการทำงานจริงให้แก่นิสิต ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะวิชาชีพและทักษะการทำงานในบริบทจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างภาคการศึกษาและภาคประกอบการอย่างเป็นรูปธรรม อันนำไปสู่การพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต
- 4) กลไกการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบของบุคคลภายนอก ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจด้านการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพนิสิต และการยกระดับคุณภาพหลักสูตรของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยาให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

สรุปข้อมูลผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

ในส่วนการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ในปีการศึกษา 2568 มีนิสิตที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษา หลักสูตรจุลชีววิทยา ทั้งสิ้น 122 คน มีจำนวนสถานประกอบการ ทั้งสิ้นจำนวน 56 แห่ง ซึ่งประกอบไปด้วยภาครัฐและเอกชน ในภูมิภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจารย์ผู้เข้าร่วมรับฟังการนิเทศ จำนวน 13 คน

ผลการดำเนินงาน

ข้อ	ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	การนำผลจากการดำเนินการ ไปปรับปรุง/พัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่เป็นพื้นฐานในห้องปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง และระบบมาตรฐานห้องปฏิบัติการ หรือมาตรฐานโรงงานเบื้องต้น	- หลักสูตรจุลชีววิทยา ได้หารือและดำเนินการอบรมให้ความรู้ผ่านโครงการ ทวนสอบเทคนิคทางจุลชีววิทยา เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคปฏิบัติการทางจุลชีววิทยา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นิสิตก่อนการทำปฏิบัติการ สหกิจศึกษา	- นิสิตสหกิจศึกษาได้เตรียมพร้อมเทคนิคทางจุลชีววิทยา มาตรฐานห้องปฏิบัติการ หรือมาตรฐานโรงงานเบื้องต้น	หลักสูตรจุลชีววิทยา และ คณะวิทยาศาสตร์ การแพทย์
2	ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาใช้ อ่านมาตรฐานวิธีทดสอบที่อ้างอิงจากต่างประเทศ	- หลักสูตรจุลชีววิทยา ได้หารือนำข้อเสนอแนะพัฒนาการเรียนการสอน โดยการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษในหัวข้อของรายวิชาเพิ่มมากขึ้น ทั้งรายวิชาสัมมนา และรายวิชาทักษะวิชาการทางจุลชีววิทยา	- ดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างความรู้ด้านภาษาอังกฤษ การอ่านมาตรฐานวิธีทดสอบภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องในรายวิชาของหลักสูตร เช่น รายวิชาสัมมนา และรายวิชาทักษะวิชาการทางจุลชีววิทยา	หลักสูตรจุลชีววิทยา และ คณะวิทยาศาสตร์ การแพทย์

3	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน ตรงต่อเวลา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน มีน้ำใจ และเคารพวัฒนธรรมองค์กร	- คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ดำเนินการ ปฐมนิเทศนิสิตสหกิจศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติสหกิจศึกษา โดยเน้นด้านการปฏิบัติตัวต่อสถานประกอบการ และเสริมสร้างการเคารพวัฒนธรรมองค์กร - การรายงานตัวต่อสถานประกอบการและเข้าร่วมอบรมพนักงานของสถานประกอบการ เพื่อรับทราบกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน	- ดำเนินการ ปฐมนิเทศนิสิตสหกิจศึกษา ก่อนออกปฏิบัติสหกิจศึกษา - เข้าร่วมอบรมพนักงานของสถานประกอบการ	สถานประกอบการและคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์

ที่มา: ระบบติดตามนิสิตสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา <https://plo.up.ac.th/>

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ม.พะเยา ได้ดำเนินการจัดโครงการ
สหกิจศึกษาหลักสูตรชีวเคมี

รายละเอียดโครงการ

ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 ที่ผ่านมา คณะอาจารย์ประจำหลักสูตรชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์มีนโยบายในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและทำงานร่วมกัน (Cooperative partnership) กับหน่วยงานเอกชนหรือองค์กรภาครัฐอื่นๆ ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีการบูรณาการการเรียนการสอนกับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เน้นการเชื่อมโยงและพัฒนาทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการทำงานหลายรูปแบบ (Work-education experiences) เช่น การจัดการศึกษาในรายวิชาสหกิจศึกษา (Cooperative education) ซึ่งเป็นการเสริมทักษะและประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียน เตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่ระบบการทำงาน (Employability) และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการคัดเลือกเข้าสู่การมีงานทำอีกทางหนึ่งด้วยทางคณะจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการที่จะพัฒนาศักยภาพนิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถปรับตัวตอบสนองต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก

วัตถุประสงค์

- 1) เปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตและใช้ความชำนาญและประสบการณ์ของบุคลากรในหน่วยงานให้มีส่วนร่วมในการให้การศึกษานิสิต
- 2) เสริมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์กับหน่วยงาน/สถานประกอบการ

สรุปข้อมูลผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

ในโครงการเข้าร่วมโครงการดังกล่าว ในปีการศึกษา 2568 มีนิสิตที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษาหลักสูตรชีวเคมี ทั้งสิ้น 46 คน มีจำนวนสถานประกอบ ทั้งสิ้นจำนวน 26 แห่ง ซึ่งประกอบไปด้วยภาครัฐและเอกชน ในภูมิภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจารย์ผู้เข้าร่วมรับฟังการนิเทศ จำนวน 5 คน

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ข้อ	ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	การนำผลจากการดำเนินการไปปรับปรุง/พัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	ทักษะทางภาษาอังกฤษในการสื่อสารพูด และการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ทางชีวสถิติ	- หลักสูตรชีวเคมี ได้ หารือนำข้อเสนอแนะพัฒนาการเรียนการสอน โดยการเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษในหัวข้อของรายวิชาเพิ่มมากขึ้น ทั้งรายวิชาสัมมนา และ ทักษะการสื่อสารเชิงวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ - หลักสูตรชีวเคมี ได้ หารือนำข้อเสนอแนะพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการคำนวณ เครื่องมือในการสืบค้นข้อมูล การเรียกหาและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจัดการเรียนการสอนในรายวิชาชีวสารสนเทศศาสตร์ทางการแพทย์	- ดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สอดแทรกในรายวิชาสัมมนา และการอ่านเชิงวิทยาศาสตร์ - ดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างความรู้การคำนวณ เครื่องมือในการสืบค้นข้อมูล ผ่านกระบวนการรายวิชา ชีวสารสนเทศศาสตร์ทางการแพทย์	- หลักสูตรชีวเคมี และคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์

ที่มา: ระบบติดตามนิสิตสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา <https://plo.up.ac.th/>

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ม.พะเยา ได้ดำเนินการจัดโครงการ
ฝึกงานนิสิต หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหาร

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โรงพยาบาลลำปาง

โรงพยาบาลประสาท เชียงใหม่

โรงพยาบาลพะเยา

โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

รายละเอียดโครงการ

ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2569 ที่ผ่านมา คณาจารย์ประจำหลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหาร คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์มีการฝึกงานของนิสิตในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาโภชนาการและการกำหนดอาหาร เป็นกลไกสำคัญในการหลอมรวมองค์ความรู้ ทักษะ และจรรยาบรรณวิชาชีพเข้าด้วยกัน เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานจริงในบริบทสาธารณสุขและโรงพยาบาลทั่วประเทศ โครงการนี้จึงมีบทบาทในการสนับสนุนทั้ง กระบวนการเตรียมความพร้อม และการนิเทศติดตามผล ของนิสิต โดยเน้นการประเมินผลลัพธ์ที่แท้จริงจากการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้ โครงการยังมีความสำคัญในเชิงคุณภาพหลักสูตร โดยเป็นเครื่องมือสะท้อนความสามารถของนิสิตในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจากชั้นเรียน และเป็นข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญในการพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในอนาคต

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างสมรรถนะของนิสิต ก่อนเข้าสู่กระบวนการฝึกงานในสถานประกอบการจริง
- 2) เพื่อประเมิน ติดตาม และสะท้อนผลการฝึกปฏิบัติงานของนิสิต เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และความพร้อมของบัณฑิตในการทำงานวิชาชีพ

สรุปข้อมูลผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

ในสถานการณ์เข้าร่วมโครงการดังกล่าว มีนิสิตชั้นปีที่ 4 ที่ออกฝึกงาน จำนวน 73 คน และนิสิตปีที่ 3 ที่กำลังฝึกงาน จำนวน 65 คน จำนวนแหล่งฝึกมีทั้งหมด 25 แหล่งฝึก ซึ่งประกอบไปด้วยภาครัฐและเอกชน ในภูมิภาคเหนือ

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ข้อ	ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	การนำผลจากการดำเนินการไปปรับปรุง/พัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	ความแม่นยำทางโภชนาบำบัด: - การคำนวณอาหารทางการแพทย์และอาหารทางสายให้อาหาร ยังขาดความถูกต้อง รอบคอบ และแม่นยำ - การเชื่อมโยงผลเลือดกับการวินิจฉัยทางโภชนาการยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ - ทักษะการให้คำปรึกษา: นิสิตหลายคนขาดความมั่นใจ ประหม่าเมื่อต้องคุยกับผู้ป่วยต่อหน้าพี่เลี้ยง ทำให้การสื่อสารดูไม่เป็นธรรมชาติ และขาดน้ำหนักรในการจูงใจ	- หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหาร พิจารณาจัดสรรคู่มือฝึกงานโดยผลานความร่วมมือระหว่างนิสิตที่มีสมรรถนะทางคลินิกโดดเด่นกับนิสิตกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการพัฒนา เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน - หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหาร กำหนดให้นิสิตจัดทำบันทึกรายสัปดาห์ที่มุ่งเน้นกระบวนการแก้ไขปัญหา มากกว่าเพียงการบันทึกกิจกรรมประจำวัน เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลทางคลินิกอย่างเป็นระบบ - หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหารดำเนินการคัดกรองสุขภาพและระบุโรคประจำตัวของนิสิตให้ชัดเจนก่อน	- ดำเนินการ ฝึกทักษะการสรุปประเด็นให้กระชับและมีความเป็นวิชาชีพมากขึ้น - มีการทบทวนโรคที่พบบ่อยในโรงพยาบาลระดับจังหวัด (เช่น CKD, DM, Hypertension, ICU cases) ก่อนเริ่มฝึกฯ	- หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหาร
2	ระเบียบวินัยและพฤติกรรมวิชาชีพ: - พบปัญหาการตรงต่อเวลา การรักษาภาพลักษณ์ และจรรยาบรรณทางวิชาชีพในการปฏิบัติงาน (เช่น การแอบ	- หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหารดำเนินการคัดกรองสุขภาพและระบุโรคประจำตัวของนิสิตให้ชัดเจนก่อน		

3	หลับในเวลางาน หรือการแต่งกายผิดระเบียบ) - ความรับผิดชอบต่อการะงานที่มอบหมาย (การส่งการบ้าน/รายงานตามกำหนด) ความเข้าใจในศัพท์ทางการแพทย์: ยังมีปัญหาในการอ่านและสรุปข้อมูลจากเวชระเบียนของผู้ป่วย	การส่งตัว เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานวิชาชีพ -หลักสูตรโภชนาการและการกำหนดอาหารสื่อสารข้อกำหนดในการคัดเลือกกรณีศึกษาให้แหล่งฝึกอบรมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผลลัพธ์การเรียนรู้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานรายวิชาอย่างมีประสิทธิภาพ		

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ม.พะเยา ได้ดำเนินการจัดโครงการ
พิธีพระราชทานปริญญาบัตร

รายละเอียดโครงการ

คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้ความสำคัญต่อศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิตของคณะเป็นอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดเป็นนโยบายในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะ ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน อันจะนำไปสู่การประสานประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ทั้งนี้ ในโอกาสพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งนับเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ศิษย์เก่าได้กลับมาเยี่ยมเยียนคณะและมหาวิทยาลัย นอกจากการร่วมแสดงความยินดีและติดตามความก้าวหน้าของคณะและมหาวิทยาลัยแล้ว คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังได้จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ผ่านรูปแบบการเสวนาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยศิษย์เก่าได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะจากประสบการณ์การทำงาน ภายหลังสำเร็จการศึกษาแก่คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ข้อมูลและข้อเสนอแนะดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

- 1) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอก โดยเฉพาะศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิต เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของคณะอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
- 2) เปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิตได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และถ่ายทอดประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง ถูกลำมาประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- 3) การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะ ศิษย์เก่า และผู้ใช้บัณฑิต ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
- 4) เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สรุปข้อมูลผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

ในสถานการณ์เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ในปีการศึกษา 2567 มีศิษย์เก่า ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 277 คน และมีผู้ใช้บัณฑิต แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจำนวน 64 คน

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ข้อ	ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	การนำผลจากการดำเนินการไปปรับปรุง/พัฒนา	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ส่วนใหญ่มีระดับสมรรถนะด้านความรู้ทักษะ และคุณลักษณะอยู่ในระดับดีถึงดีมาก โดยเฉพาะด้านความรู้พื้นฐานในวิชาชีพ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	- บัณฑิตสามารถนำองค์ความรู้จากหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในหลายภาค - การทำงานเป็นทีม การปรับตัว การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับที่น่าพึงพอใจ	- ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจในสถานการณ์จริง - ส่งเสริม soft skills เช่น ความมั่นใจในการแสดงออก ภาวะผู้นำ และการทำงานหลายหน้าที่ (multitasking) - นำข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิตและศิษย์เก่ามาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	หลักสูตรและคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์

2	การสื่อสาร โดยเฉพาะการอธิบายงาน การใช้ภาษาต่างประเทศ ความมั่นใจในการตัดสินใจ และการคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์จริง	- การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรโดยสอดแทรกการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษในรายวิชาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล - พัฒนาบัณฑิตที่มีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และจิตสาธารณะ	-ปรับปรุงหลักสูตรให้เน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ และการใช้ภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น - เพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้แบบปฏิบัติ (Work-based Learning / สหกิจศึกษา) เพื่อเสริมประสบการณ์จริงและความพร้อมในการทำงาน -พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในวิชาชีพให้ทันสมัย	หลักสูตรและคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์